

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U005508

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-10-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Савинський Сергій Миколайович

2. Serhii M. Savynskyi

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0007-4251-2070

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 16-10-2026

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 16966

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.07

Тема дисертації:

1. Правова визначеність у судовому правозастосуванні
2. Legal Certainty in Judicial Law Enforcement

Реферат/анотація:

1. В дисертації на основі сучасних методів наукового пізнання досліджені теоретико-правові аспекти правової визначеності у судовому правозастосуванні. Робота присвячена з'ясуванню загальних підходів до розуміння змісту правової визначеності та визначенню найбільш ефективних способів її забезпечення у судовому правозастосуванні в контексті сучасних завдань та викликів, пов'язаних, передусім з євроінтеграційними процесами в державі, а також з повномасштабним вторгненням. Актуальність теми зумовлена необхідністю реального, а не декларативного забезпечення верховенства права, подолання системного напруження між викликами воєнного стану та обов'язком держави щодо гарантування непорушності прав людини. В умовах динамічних змін нормативно-правової бази та суттєвого розширення дискреційних повноважень органів державної влади саме судова система виступає головним гарантом дотримання принципу верховенства права. У роботі розкрито генезу концепції правової визначеності

загалом та у сфері судового правозастосування зокрема, та зроблено висновок про те, що спочатку звичай, а далі правовий звичай стали першими формами забезпечення визначеності у суспільних відносинах. По суті, еволюція правової визначеності розпочинається від формального врегулювання суспільно значимих відносин до встановлення вимог щодо стабільності, оприлюднення та якості змісту закону. Розвиток доктринальних уявлень про правову визначеність відбувався шляхом переходу від суто нормативного сприйняття якості закону до розробки конкретних критеріїв його практичної реалізації. Водночас нормативна чіткість є лише однією зі складових цього еволюційного процесу. Таким чином, наукові концепції різних періодів акумулюються у вимогах як до самого законодавства, так і до механізмів його виконання, спрямовуючись на досягнення єдиної мети – забезпечення стану юридичної захищеності особи та стабільності правопорядку у суспільстві й державі. Сформульовано авторську дефініцію поняття «правової визначеності», як самостійний принцип та, водночас, складову принципу верховенства права, що забезпечує передбачуваність, стабільність, послідовність і зрозумілість правового регулювання та правозастосування, створює для особи можливість обґрунтовано передбачати правові наслідки своєї поведінки й діяльності органів публічної влади, а також включає вимогу чіткого нормативного визначення підстав, меж, способів і процедур можливого втручання у права, свободи та законні інтереси особи чи суб'єкта владних повноважень, як за наявності на це згоди, так і за її відсутності. Запропоновано доповнити розгляд правової визначеності у вузькому та широкому значеннях, що дозволить відокремити факт встановлення критеріїв до правозастосовної та правотворчої діяльності від фактичного їх дотримання (вузьке значення) та характеристику такого стану відносин, коли суб'єкти можуть прогнозувати наслідки нормативно-правового регулювання з великою ймовірністю (широке значення). Зокрема, у вузькому значенні правова визначеність – це сукупність формально визначених критеріїв здійснення правотворчої та правозастосовної діяльності (вимоги до прийняття, промульгації, дії та застосування нормативно-правових актів), що переслідують мету досягнути стану правової визначеності у суспільстві. У широкому – це стан відносин у державі, що характеризується встановленням у суспільстві значної ймовірності передбачуваності правових наслідків діянь та рішень, стабільною поступальністю законодавчих змін, що забезпечується дотриманням формально визначених критеріїв здійснення правотворчої та правозастосовної діяльності. Обґрунтовано висновок, що в умовах науково-технічного розвитку зміст принципу правової визначеності зазнає сутнісної еволюції, інтегруючи в собі елементи принципу перестороги у випадках, коли точний масштаб загроз та негативних наслідків для суспільства є достеменно невідомим, у зв'язку із чим доведено, що належне виконання державою своєї функції щодо забезпечення прав і свобод людини не може бути реалізоване повною мірою поза контекстом новітньої трансформації змісту зазначеного принципу. Удосконалено теоретико-правове розуміння принципу верховенства права шляхом обґрунтування визначальної ролі правової визначеності як його структурного елемента, що забезпечує реальний, а не декларативний вплив права на суспільні відносини. Доведено, що принцип правової визначеності перебуває у тісному взаємозв'язку з іншими компонентами верховенства права та взаємодоповнює їх на засадах паритетності, взаємозалежності та системності.

2. The dissertation examines the theoretical and legal aspects of legal certainty in judicial adjudication using contemporary methods of scholarly inquiry. The study focuses on elucidating general approaches to understanding the substance of legal certainty and identifying the most effective means of ensuring it in judicial adjudication in the context of contemporary tasks and challenges, particularly those arising from the State's European integration processes and the full-scale invasion. The relevance of the research is обусловлена by the need to ensure the rule of law in practice rather than merely at a declaratory level, as well as to address the systemic tension between the challenges posed by martial law and the State's obligation to guarantee the inviolability of human rights. Against the backdrop of dynamic changes in the legal and regulatory framework and a substantial expansion of the discretionary powers of public authorities, the judiciary serves as the principal guarantor of compliance with the rule of law. The work reveals the genesis of the concept of legal certainty in general and in the field of judicial law enforcement in particular, and concludes that first custom, and then legal custom, became the first forms of ensuring certainty in social relations. In essence, the evolution of legal certainty

begins with the formal regulation of socially significant relations to the establishment of requirements for the stability, promulgation and quality of the content of the law. The development of doctrinal ideas about legal certainty occurred through the transition from a purely normative perception of the quality of the law to the development of specific criteria for its practical implementation. At the same time, normative clarity is only one of the components of this evolutionary process. Thus, scientific concepts of different periods accumulate in the requirements for both the legislation itself and the mechanisms for its implementation, aimed at achieving a single goal – ensuring the state of legal protection of the individual and the stability of law and order in society and the state. The author's definition of the concept of "legal certainty" is formulated as an independent principle and, at the same time, a component of the principle of the rule of law, which ensures predictability, stability, consistency and clarity of legal regulation and law enforcement, creates an opportunity for a person to reasonably foresee the legal consequences of his behavior and activities of public authorities, and also includes the requirement of a clear normative definition of the grounds, limits, methods and procedures for possible interference with the rights, freedoms and legitimate interests of a person or a subject of government authority, both with and without consent. It is proposed to supplement the consideration of legal certainty in the narrow and broad meanings, which will allow to separate the fact of establishing criteria for law enforcement and law-making activities from their actual compliance (narrow meaning) and the characterization of such a state of relations when subjects can predict the consequences of regulatory and legal regulation with a high probability (broad meaning). In particular, in a narrow sense, legal certainty is a set of formally defined criteria for the implementation of law-making and law-enforcement activities (requirements for the adoption, promulgation, action and application of regulatory legal acts), which pursue the goal of achieving a state of legal certainty in society. In a broad sense, it is a state of relations in the state, characterized by the establishment in society of a significant probability of predictability of the legal consequences of actions and decisions, stable progress of legislative changes, which is ensured by compliance with formally defined criteria for the implementation of law-making and law-enforcement activities. The conclusion is substantiated that in the conditions of scientific and technological development, the content of the principle of legal certainty undergoes a significant evolution, integrating elements of the precautionary principle in cases where the exact scale of threats and negative consequences for society is unknown, in connection with which it is proven that the proper performance by the state of its function to ensure human rights and freedoms cannot be fully realized outside the context of the latest transformation of the content of the mentioned principle. The theoretical and legal understanding of the principle of the rule of law is improved by substantiating the determining role of legal certainty as its structural element, which ensures the real, rather than declarative, influence of law on social relations.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Савинський С.М. Правова визначеність як гарантія ефективної реалізації прав і свобод людини: практика Європейського суду з прав людини. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. №9. С.23-26. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-9/4>
- Савинський С.М. Співвідношення принципу правової визначеності з іншими принципами права. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. №11. С.51-54. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-11/8>

- Савинський С.М. Принцип правової визначеності як вимога точності, ясності та стійкості правозастосовних актів. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. №3. С.47-49. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-3/8>
- Савинський С.М. Генеза принципу правової визначеності: від світових стандартів до доктрини Конституційного Суду України. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету, 2025. Серія Право. Випуск 92: частина 1. С.128-132. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.92.1.17>
- Савинський С.М. Роль та значення принципу правової визначеності в судовій практиці. Право і суспільство. 2025. №6. С.44-51. DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2025.6.7>
- Савинський С.М. Забезпечення державою Україна правової визначеності в умовах воєнного стану як важлива умова подальшої інтеграції в Європейський Союз. Інтеграція України до Європейського Союзу: виклики в умовах воєнного стану. Пам'яті професора Павла Заворотька та професора Володимира Денисова: зб. матер. і тез доповідей міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 4-6 листопада 2024 р.) / за наук. ред. проф. Л. Г. Фалалеевої. Київ: Видво «Людмила», 2025. 396 с. С. 180-182. URL: <https://idpnan.org/integration-into-european-union>
- Савинський С.М. Роль принципів права в обмеженні прав і свобод: межі допустимого та роль юридичної науки у встановленні критеріїв. Пріоритетні напрями розвитку юридичної науки та практики: матеріали науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 19-20 вересня 2025 р.). Одеса: Видавництво «Молодий вчений», 2025. С. 20-24. URL: <https://molodyivchenyi.ua/omp/index.php/conference/catalog/book/146>
- Савинський С.М. Порушення права на справедливий суд та на отримання правничої допомоги – виклики та загрози, породжені правовим режимом воєнного стану. Актуальні проблеми прав людини: від універсальних стандартів до національної практики: міжнародна науково-практична конференція. Київський університет права Національної академії наук України, 11 грудня 2025 р. Львів-Торунь : Liha-Pres, 2025. С. 133-138. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-557-3-36>

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0121U114449; 0124U004586

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кубко Євген Борисович

2. Yevhen B. Kubko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0005-0775-5582

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дідич Тарас Олегович

2. Taras O. Didych

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2442-8138

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Остапенко Ганна Зіновіївна

2. Hanna Z. Ostapenko

Кваліфікація: д. ю. н., доц., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0529-2551

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 25882308

Місцезнаходження: вул. Пилипа Орлика, Київ, 01024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сунегін Сергій Олександрович

2. Serhii O. Suniehin

Кваліфікація: к. ю. н., с.д., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4304-708X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Клещенко Наталія Олександрівна

2. Nataliia O. Kleshchenko

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4317-1470

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Оніщенко Наталія Миколаївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Оніщенко Наталія Миколаївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Топонар О.І.

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна